

**Dr. Musli Vërbani**

# **DURIMI**

**18**

Kaçanik, 2011

*Autor:*  
**Dr. Musli VËRBANI**

*Titulli:*  
**DURIMI**

*Korrektura:*  
**Burim Bunjaku**

*Radhitja kompjuterike,  
kopertina dhe dizajni grafik*  
**Mumin Shehu**

*Botues:* **Autori**

*Shtypi:*  
**“FokusPrint”**

*Të drejtën e ribotimit e rezervon autori*

## DURIMI

Durimi sjell qetësi në zemër dhe fortësi në shpirt. Durimi është pjesë e imanit, zbukurim i njeriut, rrugë e fisnikërisë. Durimi është shumë i rëndësishëm në jetën e muslimanit.

Durim do të thotë “pengim”; të pengosh veten nga hidhërimi i tepërt, të pengosh veten nga gjërat e ulëta.

Durimi është i domosdoshëm, si në jetën individuale, ashtu edhe në atë shoqërore. Çdo vlerë që e fiton njeriu e fiton prej durimit, çdo përbuzje që e meriton ajo është për shkak të mosdurimit të tij. E kundërta e durimit është dëshpërimi.

Prej cilësive të Zotit është cilësia “Durimtar”. Në Kuran *durimi* është përmendur më shumë se çdo kund tjetër. Muhamedi s.a.v.s për durimin ka thënë: *“Durimi është gjysma e imanit”*

Për këtë arsye, të gjithë pejgamberët kanë qenë durimtarë, e në krye të durimtareve ka qenë Pejgamberi s.a.v.s., të cilit Zoti i Madhëruar i ka thënë:

***“Ti (Muhammed) duro, ashtu sikurse duvan të dërguarit e vendosur dhe mos kërko ngutjen e dënimit për ta ...”.***

*(El-Ahkaf, 35)*

Rrugën e Pejgamberit s.a.v.s. e kanë vazhduar halifët e drejtë dhe shokët fisnik të Muhamedit s.a.v.s, të njëjtën rrugë duhet ta vazhdojmë edhe ne.

Durimi është arma e nxënësit për të arritur suksesin e shkëlqyer në shkollë.

Durimi është përkrahësi i tregtarit për të fituar në tregti. Durimi është mjeti i bujkut për të korrë frytet e bujqësisë. Durimi është mjeti i industrialit për të prodhuar makineri.

Durimi prej epshit është devotshmëri, durimi në luftë është trimëri, durimi prej të padrejtëve është urtësi, durimi i mbajtjes së sekretit është besnikëri.

Besimi i ngjan një trupi, ndërsa koka e atij trupi është durimi, dijetarët thonë se durimi është gjyma e imanit. Kjo, nga shkak se adhurimi ndaj Allahut është dy llojesh:

- Adhurimi i fshehtë, e kjo është që kur Allahu na jep të mira, ne falënderojmë dhe
- Adhurimi jo i fshehtë, kur Zoti na sprovon e ne durojmë.

Besimi është veprimi i punëve të mira dhe largimi nga punët e këqija, po ashtu edhe durimi është veprimi i punëve të mira dhe largimi nga të këqijat. Jeta jonë përbehet prej mirësive dhe fatkeqësive. Për mirësi falënderojmë Zotin, ndërsa për fatkeqësi durojmë. Për këtë arsye Pejgamberi s.a.v.s. ka thënë:

*“Është interesant çështja e besimtarit. Çdo gjë është në të mirë të tij dhe kjo nuk është për askënd tjetër, përpos për besimtarin. Nëse e godet ndonjë fatkeqësi, duron, e kjo është mirë për të; e nëse i jepet një mirësi, ai falënderon dhe po ashtu edhe kjo është mirë për të.”*

Prej durimit ka dobi të shumta, si në këtë botë ashtu edhe në botën tjetër. Prej tyre, se Zoti është me durimtarët. Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“O ju që keni besuar, kërkon ndihmë me durim e me të falur, se vërtet All-llahu është me durimtarët.”***

*(El-Bekare, 153)*

Durimi është tri llojesh:

1. Durimi në dëgjueshmëri ndaj urdhrave të Allahut;
2. Durimi në largim prej mëkateve;
3. Durimi në sprovat prej Allahut.

Që të tri llojet e durimit kanë qenë të Jusufi a.s.

## DURIMI NË KUR'AN

Allahu është me durimtarët.

***“Dhe respektojeni All-llahun e të dërguarin e Tij, e mos u përçani mes vete, e të dobësoheni e ta humbni fuqinë (luftarake). Të jeni të durueshëm se All-llahu është me të durueshmit.”***

*(Enfal, 46)*

Allahu i do durimtarët.

***“E sa peygamberë pati që së bashku me të luftuan turma të mëdha besimtarësh dhe për atë që i goditi në rrugën e All-llahut, ata nuk u dobësuan dhe as nuk u përulën. All-llahu i do durimtarët.”***

*(Ali Imran, 146)*

Besimtari nuk është në humbje përderisa këshillon për të drejtën dhe për durimin.

***Pasha kohën!***

***Nuk ka dyshim se njeriu është në një humbje të sigurt.***

***Me përjashtim të atyre që besuan, që bënë vepra të mira, që porositën njëri-tjetrin t'i përmbahen të vërtetës dhe që këshilluan njëri-tjetrin të jenë të durueshëm.***

*(El-Asr, 1-3)*

Për durim Zoti i Lartmadhëruar shpërblen pa masë:

***Thuaj: “O robërit e Mi që keni besuar, kini frikë ndaj Zotit tuaj. Ata që bënë mirë në këtë jetë, kanë të mirë të madhe, e Toka e All-llahut është e gjerë, ndërsa të durueshmive u jepet shpërblimi i tyre pa masë!”***

*(Zumer, 10)*

## DURIMI NË SUNET

Nga Ebu Jahja Suhejb Ibn Sinan r.a. është transmetuar se Pejgamberi s.a.v.s. ka thënë:

*“Çështja e besimtarit është e çuditshme; çdo gjë për të është e çuditshme dhe askush tjetër nuk e ka këtë mirësi, përpos besimtarit. Nëse i vjen ndonjë lehtësim dhe gëzim, ai falënderon (Allahun), e kjo i sjellë dobi, por edhe nëse e godet ndonjë e keqe, duron, dhe prapë ka dobi.”*

*(Muslimi)*

Transmetohet nga Eneri r.a. se Muhamedi s.a.v.s. ka thënë:

*“Allahu xh.sh. thotë: “Nëse robin tim e sprovtoj me dy të dashurit e tij (humbjen e syve) dhe ai bën durim, do t’ia kompensoj me Xhenet.”*

*(Buhariu)*

## DURIMI I EJUBIT A.S.

Ejubi a.s. ka qenë peygamber. Cilësi e veçantë e tij ka qene durimi. Për këtë arsye edhe Zoti i Madhëruar e ka lavdëruar ku thotë:

***“Me të vërtet ne e gjetëm atë shumë te durueshëm. Sa rob i mirë ishte ai.”***

Ja si ka qene biografia e Ejubit a.s.

Ne fillim te jetës se tij, Ejubi kishe fëmijë shëndet dhe pasuri. Pas tetëdhjetë vitesh sëmuret me një lloj sëmundjeje të rrezikshme, ashtu që mishi në trup i kalbej dhe i binte. Nga frika se mos është sëmundje ngjitëse, iu larguan te gjithë njerëzit, përpos gruas se tij. Pas tetëmbëdhjetë vjetësh, gruaja thotë: “Përse nuk e lute Zotin qe të të shërojë?”. Ejubi a.s. i thotë: *“Jetuam tetëdhjetë vjet me të mirat e Zotit, do të bëhem i durueshëm tetëdhjetë vjet në sëmundje.”* Kur kaluan tetëdhjetë vjet në gjendje të vështirë ekonomike, pa fëmijë, i sëmur, Ejubi a.s. e lut Zotin:

***“O Zoti im me ka kapluar gjendja jashtëzakonisht e vështirë, por prapë se prapë Ti je me Mëshiruesi i Mëshiruesve.***

*(El-Enbija, 83)*

Atëherë Zoti ia pranon lutjen, e shëron, ia kthen pasurin dhe i dhuron 28 fëmijë tjerë. Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“Ne iu përgjigjëm atij nga mëshira Jonë, ia hoqëm ato vështirësi që i kishte, i dhamë familjen e tij dhe aq sa ishin ata, dhe e bëmë përkujtim për të devotshmit.”***

*(El-Enbija, 84)*

## DURIMI I TË VARFËRVE

Muslimanët kanë emigruar prej Mekës në Medine. Ata janë detyruar t'i lëshojnë shtëpitë e tyre dhe ta lënë pasurin e tyre. Migrimi i tyre nuk ka qene për të fituar pasuri, por për shkak se kanë qene besimtarë, e kanë dashur Allahun dhe të Dërguarin e Tij. Disa prej këtyre muhaxhirëve kanë qenë të dobët dhe nuk kanë mundur të punojnë. Ata nuk kanë pasur shtëpi banimi as vendstrehim. Për këtë arsye ata flinin në xhaminë e të Dërguarit të Allahut s.a.v.s. me të varfrit muslimanë. E përballonin urinë dhe angazhoheshin në adhurim ndaj Allahut të Lartmadhëruar. I Dërguari i Allahut urdhëronte që vazhdimisht të qëndrohej pranë tyre dhe të mos i linin të vetmuar.

Një ditë i Dërguari i Allahut s.a.v.s. hyri në xhami dhe i gjeti aty të varfrit muslimanë, deri sa njëri prej tyre lexonte apo këndonte Kur'an, ndërsa të tjerët e dëgjonin. Kur u afrua pranë tyre, lexuesi i Kur'anit e ndali leximin. I Dërguari i Allahut s.a.v.s i pyeti: *“Çka jeni duke bërë?”* Ata iu përgjigjën: “O Dërguar i Allahut, ky këndonte Kur'an, ndërsa ne e dëgjonim.”

Pejgamberi s.a.v.s. tha: “Falënderoj Allahun që më ka bërë prej një populli që duroj së bashku me ta.” Pastaj u ul pranë tyre dhe u tha: “Ju përgëzoj, o ju të varfër, për dritën e përsosur në Ditën e Kijametit. Ju do te hyni ne xhenet para pasanikëve për gjysme dite, e kjo do të thotë 500 vjet.”



## DURIMTARËT SHKOJNË NË XHENET PA DHËNË LLOGARI

Transmetohet se kur Zoti i Lartmadhëruar i tubon njerëzit për të dhënë llogari në Ditën e Kijametit, thërret një thirrës dhe thotë: “Ku janë durimtarët, ata do të hyjnë në xhenet pa dhënë llogari.”

Një pjesë e turmës së njerëzve paraqitet, ata i takojnë melekët dhe u thonë: - O bijtë e Ademit, po ku po shkoni?!

- Ata përgjigjen: - Ne xhenet.

Melekët thonë: - Po ende nuk keni dhënë llogari?

Ata përgjigjen: - Po.

- Melekët pyesin: - Po kush jeni ju?

Ata përgjigjen: Ne jemi durimtarët. Melekët i pyesin: - Po në çka keni duruar? Ata përgjigjen: - Kemi duruar për të kryer urdhrat e Allahut dhe kemi duruar që të mos biem në mëkate.

Melekët thonë: - Ju jeni ata, për të cilët është thënë: *“Hyni në xhenet, se nuk ka shpërblim më të mirë për vepruesit e tillë.”*

Këtë e argumenton ajeti kur'anor:

***“Vërtetë durimtarët kanë për t’u shpërblyer pa llogari.”***

## DURIMI DHE FALËNDERIMI

Transmeton Ebu Dardai r.a se e ka dëgjuar Ebu Kasimin (Muhamedin s.a.v.s) duke thënë:

“Zoti i Lartmadhëruar i ka thënë Isa a.s.:

- *O Isa, pas teje do të dërgoj një popull, i cili nëse u ndodh çka dëshirojnë e falënderojnë Allahun, e nëse u ndodh çka nuk e dëshirojnë bëhen të qëndrueshëm dhe durojnë edhe pse nuk kanë dije e urtësi.*

Isa a.s. pyet: - O Zoti im, po si mund të jetë kjo?

Zoti thotë: - *Do t'i pajisi me butësinë dhe diturinë Time (e ata do të durojnë).*”

Në një rast Pejgamberi s.a.v.s. ka thënë:

“*Kush ka të mira e falënderon, sprovohet e duron, i behet padrejtësi e falë, bën padrejtësi, por menjëherë pendohet; dhe pas kësaj ka heshtur.*” I kanë thënë sahabët: “Po kush janë ata o i Dërguari i Allahut dhe çka do të kenë ata!” Ka thënë: “*Ata janë të udhëzuar të siguruar dhe të lumtur.*”

Suhejb Rumiju r.a. transmeton hadithin e Muhamedit s.a.v.s.:

“*Është interesant jeta e besimtarit. Tërë jeta e tij është e dobishme. Këtë nuk mund ta ketë askush, pos besimtarit. Nëse i jepen të mirat falënderon, e kjo është e dobishme për të. Nëse e kaplon fatkeqësia duron, e kjo është prapë e dobishme për të.*”

(Transmeton Muslimi)

## **URVET BIN ZUBEJRI, BABA I DURIMTARËVE**

Një djalë ishte hipur mbi një kalë, dhe kali i bie në trup e ai vdes. Kur i vjen lajmi thotë: “O Zoti im, përderisa i kisha dy këmbë e dy duar, të cilat bëjnë katër, - një këmbë ma ke marrë, ndërsa m’i ke lënë tri pjesët tjera, për këtë te falënderoj. Po ashtu i kisha katër fëmijë, - një fëmijë ma ke marrë, ndërsa m’i ke lënë tre, për këtë të falënderoj.

Urvetes i ka ndodhur fatkeqësia në trup dhe ka duruar, në fëmijë dhe ka duruar. Por, mos të harrojmë se për durimtarët Zoti i Madhëruar ka thënë:

“Për ata është lutja e Allahut mbi ta dhe mëshira e Tij. Ata janë të udhëzuarit.”

Pra, për durim fiton lutjen e Allahut, mëshirën e Allahut dhe udhëzimin prej Allahut.

## NËNA DURIMTARE

Ishin bërë të gjithë përgatitjet për betejën e Kadisijes. Një nënë besimtare e urtë, durimtare, i kishte katër fëmijët. Kjo nënë quhej Hunesa bint Amr. I thërret fëmijët e saj dhe u thotë:

*“O fëmijët e mi! Ju e keni pranuar islamin me dëshirë dhe me vullnet. Ju dhe hixhretin e keni bërë me dëshirë dhe me vullnet. Për Zotin Një që përpos tij nuk ka Zot tjetër, ju jeni të një nëne dhe të një babe, e kam ruajtur fisin e juaj, nderin e familjes. Ju e dini se çka ka përgatitur Allahu në botën tjetër. Zoti i Lartmadhëruar ka thënë:*

***“O ju besimtarë, duroni dhe bëhuni të durueshëm, përforcohuni mes vete dhe frikësojuni vetëm Allahut, ndoshta do te shpëtoni.”***

Fëmijët e dëgjuan këshillën e nënës së tyre dhe shkuan në betejë dhe secili shpresonte të bie dëshmor në rrugën e Allahut. Luftuan me trimëri dhe që të gjithë ranë dëshmor.

Kur nena Hunesa dëgjoji për vrasjen e fëmijëve të saj tha: *“Falënderoj Allahun që më ka graduar me dëshmorinë e bijve të mi. Shpresoj se Zoti im i ka bashkuar dhe i ka pranuar me mëshirën e tij.”*

## DURO DHE LLOGARIT

Zejd ibn Erkam ka qenë njëri prej shokëve të Muhamedit s.a.v.s. Si çdo shok që viziton shokun e tij të sëmurë, ashtu edhe i dashuri ynë, Pejgamberi s.a.v.s. shkon ta vizitojë Zejdin. Kur shkon në vizitë, mes tjerash, i thotë: - *Do të shërohesh, se nuk qenke i sëmurë rëndë. Por, si do të qëndrosh përball sëmundjes, nëse jeton pas meje dhe verbërohesh?* Zejdi i thotë: - *Do të duroj dhe do të llogaris për shpërblim për shkak të asaj sëmundjeje.* Atëherë Pejgamberi s.a.v.s. i thotë: - *Atëherë do te hysh ne xhenet pa dhënë llogari.*

Pas vdekjes së Pejgamberit s.a.v.s. vërtet Zejdi u verbua, mirëpo ka duruar dhe ka llogaritur në shpërblim, dhe pas një kohe Allahu e shëron, pra ia rikthen shikimin.

Kështu Zoti i Lartmadhëruar ata, të cilët i frikohen atij dhe durojnë, i përfshin me mëshirën e Tij edhe në këtë botë edhe ne botën tjetër.

Zoti I Lartmadhëruar ne Kur'an thotë:

***“Dhe vërtet, ai, i cili është i devotshëm dhe duron, gjithsesi Allahu nuk ia hup shpërblimin punëmirëve.”***

Po ashtu thotë:

***“Dhe në çoftë se ju duroni ajo është më e mirë për durimtarët. Duro dhe durimi yt të jetë vetëm për Allahun.”***

## DURIMI DHE URTËSIA

Ebi Talha ka qenë njëri nga sababët e Muhamedit s.a.v.s., prej ensarëve. Gruaja e tij ka qene Umi Selim r.a. Ata kishin një fëmijë.

Një ditë prej ditësh fëmija i vogël i tyre sëmuret. Por, deri sa Talha ishte jashtë shtëpisë, fëmija vdes, ndërsa gruaja e tij, Umi Selim e përgatit dhe nuk e lajmëron askënd.

Në mbrëmje, kur kthehet Ebu Talha në shtëpi e pyet gruan e tij se si është djali. Gruaja i thotë: - Ka heshtur dhe është qetësuar. Pastaj Ebu Talha dhe Umi Selimi e kalojnë natën ashtu si është më së miri.

Të nesërmen, në mëngjes, Umi Selimi i thotë Ebu Talhas: - Çfarë thua, sikur ndonjë njeri të kishte dhënë diçka në huazim, e pastaj e kërkon atë send, a do t'ia kishe dhënë, apo jo? I thotë: - Po do t'ia kisha dhënë, sepse sendi i huazuar kthehet te huadhënësi. Umi Selim i thotë: - Kështu është puna edhe me fëmijën tënd, llogarite edhe fëmijën tënd ashtu.

Ebu Talha shkon te Pejgamberi s.a.v.s. dhe ia tregon ngjarjen. Pejgamberi s.a.v.s. i thotë: - *Ndoshta Allahu do t'ju bekojë me fëmijë tjetër.* Dhe kjo lutje e Pejgamberit s.a.v.s. u pranua, kështu që Umi Selimi lindi një fëmijë tjetër. Pejgamberi s.a.v.s. shkoi te fëmija dhe ëmbëlsirën e hurmës ia shijoi fëmijës në gojë, e pagëzoi *Abdullah* dhe u lut që Allahu i Lartmadhëruar ta bekojë. Nga ky fëmijë kanë lindur edhe nëntë fëmijë të tjerë dhe që të gjithë janë bërë dijetarë dhe hafiza të Kur'anit.

## NË TRONDITJEN E PARË

Muhamedi s.a.v.s. i vizitonte varret dhe i këshillonte shokët e tij t'i vizitojnë. Po ashtu ua mësonte rregullat e vizitës së varreve. Kur shkonte në varreza thoshte:

“ES-SELAMU ALEJKUM EJJUHED DIJAR MINEL MUËMININE VEL MUSLIMINE, VE IN-NA IN SHA ALLAHU BIKUM LAHIKUN, NES ELULLAHE LENA VE LEKUM AFIJE.”

Ne gjuhën shqipe do të thotë:

*“Paqja dhe shpëtimi qoftë mbi ju, o ju shtëpi të besimtarëve dhe muslimanëve. Nëse do Allahu edhe ne do të vijmë këtu pas jush, por lusim Allahun që të na falë edhe ne, edhe ju.”*

*(Muslimi)*

Një ditë duke kaluar pranë varreve e sheh një grua duke qarë me zë të lartë, i afrohet Pejgamberi s.a.v.s. dhe i thotë:

- *Kujdes dhe frikësoju Zotit, bëhu e devotshme dhe bëhu durimtare.*

Gruaja nuk e njihte Pejgamberin s.a.v.s. dhe i thotë: - Largohu nga unë, sepse ty nuk të ka ndodhur ajo çka me ka ndodhur mua! Pejgamberi s.a.v.s. me hapa të lehtë dhe i qetë largohet prej saj.

Shkojnë të tjerët dhe i thonë se ai ishte Pejgamberi s.a.v.s.

Gruaja me të shpejtë shkon te Pejgamberi s.a.v.s. dhe i kërkon falje për sjelljen e saj dhe i thotë se nuk të kam njohur.

Pejgamberi s.a.v.s. i thotë:

- *Durimi duhet të jetë që nga tronditja (goditja) e parë.*

*(Mutefekun Alejhi)*

## DURIMI DHE MËSHIRA

I dashuri ynë, Pejgamberi s.a.v.s. i ka dashur shumë fëmijët. Muhamedi s.a.v.s. i ka pasur 7 fëmijë: tre djem e katër vajza. Djemtë e Muhamedit s.a.v.s. kanë qenë: Kasimi, Tahiri dhe Ibrahim, ndërsa vajzat e Pejgamberit s.a.v.s. kanë qene: Fatimeja, Zejnebeja, Umi Kulthumi dhe Rukija.

Një ditë Muhamedi s.a.v.s. me shokët e tij hyjnë në shtëpi dhe e sheh se djali i tij dy vjeçar, Ibrahim kishte vdekur. Muhamedit s.a.v.s. i pikojnë lotët. Sahabët menduan se Muhamedi s.a.v.s. nuk është duke mundur të durojë dhe Abdurrahman bin Aufi i thotë: Edhe ti o i Dërguar, nuk po mund të durosh?! Pejgamberi s.a.v.s. i tregon:

*- O Abdurrahman, vërtet kjo është mëshira për të, vërtet syri po loton, zemra po pikëllohet, por ne nuk themi asgjë tjetër, pos asaj me çka është i pajtuar dhe i kënaqur Zoti ynë. Vërtet me ndarjen tende o Ibrahim jemi te pikëlluar.*

Një vajzë e Pejgamberit s.a.v.s. i dërgon lajmin Pejgamberit s.a.v.s. se fëmija i saj kishte vdekur. Muhamedi s.a.v.s. i dërgon selam dhe i thotë: Vërtet Allahu e ka dhënë (atë fëmijë) dhe ai e ka marrë, dhe çdo gjë e ka të caktuar vdekjen në momentin definitiv, ndërsa ti duro dhe llogarit për shpërblim.

Vajza e Pejgamberit s.a.v.s. ka duruar për vdekjen e fëmijës së saj deri sa Pejgamberi s.a.v.s. ka shkuar me shokët e tij Muadh bin Xhebelin, Ubeje bin Keabin, Zejd Ibn Thabitin në shtëpinë e saj. Kur ka hyrë Pejgamberi s.a.v.s. dhe e ka parë fëmijën e vdekur ka qarë, i janë mbushur sytë me lot. Seadi i thotë: - O i Dërguar i Allahut, ç'është kjo me ty? Ndërsa Pejgamberi s.a.v.s. i thotë: - Kjo është mëshira, të cilën e ka vendosur Allahu në zemrat e robërve të Tij. Nuk ka dyshim se Zoti i Lartmadhëruar i mëshiron mëshiruesit dhe ata që janë të mëshirshëm.

Thuhet se Isaut a.s. i ka thënë Allahu: - Pas teje do të dërgoj një popull nëse u ndodhe ndonjë e mirë falënderojnë Allahun; nëse u ndodh diçka çka nuk e dëshirojnë, durojnë, këtë e bëjnë, sepse u jap atyre urtësi dhe dituri.



## SI TË BËHEMI DURIMTARË

Një haxhi me emrin Muhamed një ditë hyri në xhami, aty sheh një njeri të mërztur, i afrohet, kur e sheh se vetullat iu kishin lëshuar teposhtë, thuaja se mërztë e të gjithë botës kishin rënë në kokën e tij.

I thotë: - *Çfarë ke, pse je kaq i pikëlluar?* Njeriu i thotë: - Largohu, se ti nuk i ke hallet e mija! Ah, sikur të kisha vdekur dhe të isha liruar nga vështirësitë dhe barra e kësaj jete!

Haxhiu Muhamed thotë: - *Mos e kërko vdekjen. Po a nuk e ke dëgjuar hadithin e Muhamedit s.a.v.s. ku thotë:*

*“Askush mos ta kërkojë vdekjen, për shkak të ndonjë fatkeqësie që e godet. Po nëse është patjetër të veprojë diçka, le të thotë: “O Zoti ime ma bën jetën, e cila do të jetë një jetë e lumtur dhe e dobishme për mua, dhe ma bën vdekjen, e cila është e dobishme për mua.”*

*(Mutefukun Alejhi)*

Djaloshi i thotë: - Po ta dije çfarë tragjedie më ka ndodhur, do ta arsyetoje dhe do të pajtoheshe me atë që them unë. Haxhiu Muhamed thotë: - Po cila është ajo tragjedi? Djaloshi i thotë: - Ne shtëpinë time ka shpërthyer ambumba e gazit natyror dhe e ka djeg nënën dhe bashkëshorten time, dhe që të dyja tani janë në spital, kështu që nuk kanë mjete financiare për mjekimin e tyre, andaj më duhet të kërkoj lëmoshë prej të tjerëve. Ne atë moment i mbushen sytë me lot dhe filloi të qajë. Haxhiu Muhamed e rroki për krahu dhe i thotë: - Behu i durueshëm, nëse do Allahu, duke duruar do të tejkalosh të gjitha vështirësitë. Djaloshi i thotë: - Më është shterur durimi im, tani jam duarthatë. Haxhiu Muhamed i thotë: - O djalosh, ti ke shëmbëlltyrën më të mirë Ejubin a.s. dhe shumë e shumë durimtarë para teje, që me durimin e tyre i kanë përballuar shumë vështirësi dhe në fund kanë dalë fitimtarë. Eja që së bashku të shkojmë në spital. Pastaj shkojnë së bashku në spital. Kur arrijnë atje shohin se mjeket sa kishin kryer mjekimin. Haxhiu shkon tek arkëtari, kur sheh se atij i kishin bërë një zbritje te madhe nga shuma e paraparë. Haxhiu Muhamed ulet përballë djaloshit dhe i thotë: - A e sheh se si Zoti ta ka lehtësuar brengen? Djaloshi i thotë: - Zoti të shpërbleftë ty dhe mjekët për këtë mirësi. E falënderoj Allahun Zotin e të gjithë botëve. Haxhiu Muhamed i thotë: - O djali im, po durimi është shkalla e parë e imanit, patjetër duhet të jesh durimtar gjithmonë. Kur të ndodhë diçka e padurueshme, kujtoje Allahun, se ndoshta Allahu ta dëshiron të mirën. Kujt ia dëshiron Zoti të mirën, atëherë e sprovon. Djaloshi i thotë:

- Dëshiroj të bëhem gjithmonë i durueshëm. Po cilat janë çështjet, të cilat më ndihmojnë për këtë. Haxhiu Muhamed i thotë: - Çështja e parë, e cila të ndihmon për durim është që të kesh bindje të thellë se çdo gjë që ndodh, ndodh me dijen e Allahut, dhe ajo çka të ka ndodhur, nuk ka mund të dështojë, dhe çka të dështojë nuk ka mund të ndodhë. Pastaj duhet të jesh i përgatitur që durimi duhet të jetë në tronditjen e parë. Djaloshi i thotë: - Në tronditjen e parë, po si?!

Haxhiu i thotë: Po, në tronditjen e parë. Ka ndodhur që Pejgamberi s.a.v.s. ka shkuar pranë varrezave dhe aty sheh një grua duke qarë. I thotë: “Frikësoju Allahut dhe duro.” Ajo i thotë: - Hiqmëni sysh, sepse ty nuk të ka ndodhur ajo që më ka ndodhur mua. Pejgamberi s.a.v.s. largohet, mirëpo gruaja nuk e njihte. Njerëzit i thanë gruas: - Po, ai ishte Pejgamberi s.a.v.s. Ajo shpejtoi dhe shkoi te Pejgamberi s.a.v.s. dhe i kërkon falje, duke ë thënë se nuk të kam njohur. Muhamedi s.a.v.s. i thotë: *“Durimi është qe nga tronditja e parë.”*

Djaloshi i thotë: - Kështu ndodhi në xhami me mua, kur më ke pyetur. Haxhiu i thotë: - Po. Për këtë arsye po të tregoj këtë hadith, që të mësosh si të bëhesh i durueshëm në rastet e vështira.

Djaloshi i thotë: Po tjetër, çfarë ndihmon për durim? Haxhiu i thotë: - Duke pasur heronjtë durimtarë, posaçërisht si kanë duruar Pejgamberët e Zotit.

## DIJETARI DHE LUANI NË BURG

Ibn Tulun është njëri prej udhëheqësve të Egjiptit të sotëm. Ai ishte udhëheqës i padrejtë që do të thotë i bënte padrejtësi popullit të tij. Njëri prej dijetarëve të atij vendi shkon te udhëheqësi - Ibn Tulun dhe i thotë: Frikësoju Zotit dhe mos bën padrejtësi. Prej hidhërimit ky udhëheqës i padrejtë e merr dijetarin dhe e burgos pa kurrfarë faji. Siç ka ndodhur edhe burgosja e Jusufit a.s., pa kurrfarë faji. Pasi që e burgos, Ibn Tuluni e kishte një luan, i thotë parisë së tij që mos t'i japin luanit ushqim tri ditë, deri sa të uritet shumë, e pastaj ta dërgojnë në Qelinë e dijetarit, Ebu Hasanit. Kur e dërgojnë luanin në qeli, te dijetari, duke ia mbyllur derën, ata menduan se luani e ka ngrënë të terin. Mirëpo, ndodh e kundërta, kur shkojnë në burg, shohin se si dijetari falej, ndërsa luani e ruante. Dijetari ka duruar, për durimin e tij, Zoti e ka shpërblyer, e ka dashur dhe është përkujdesur për të, sa që luani edhe pse ka qenë i uritur nuk e ka ngrënë. Zoti i Lartmadhëruar në Kur'an thotë:

***“Dhe duro, për gjykimin e Zotit tënd, se vërtet ti je në përkujdesjen tonë.”***

# FALËNDERIMI

Besimtari gjithmonë e falënderon Allahun. Gjithmonë falënderon prindërit. Ai falënderon çdo njerin, i cili i bën mirë atij. Besimtari e di se ai, i cili nuk falënderon njerëzit, ai nuk e falënderon as Allahun.

Falënderimi është prej specifikave madhështore të Islamit, cilësi, të cilën shumë pak njerëz e kanë. Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“Dhe shumë pak prej robërve janë falënderues.”***

Falënderim do të thotë të shprehurit dhe paraqitja e begative në tavolinë me gjuhë të pastër, dhe pranimi i atyre të mirave me zemër.

Kemi falënderim me *gjuhë*,  
falënderim me *zemër* dhe  
falënderim me *gjymtyrë*.

Falënderimi me gjymtyrë është me gjithëpërfshirës se falënderimi me gjuhë, sepse kur është pyetur një dijetar:

Cili është falënderimi i syve?

Është përgjigjur: - Nëse e sheh të keqen dhe e fsheh.

Cili është falënderimi i veshëve?

Është përgjigjur: - Nëse e dëgjon të mirën e ruan, e nëse e dëgjon të keqen e largon.

Cili është falënderimi i duarve?

- Që të mos marrësh me duar atë çka nuk është e jotja dhe të pengosh atë çka nuk është e drejtë.

Cili është falënderimi i barkut?

- Që fundi i tij të jetë ushqimi, e kryet dhe maja e tij dituria.

Cili është falënderimi i këmbëve?

- Që të shkosh në rrugën e drejtë të Allahut dhe në atë që ka lejuar Allahu, dhe te mos shkosh në rrugë, të cilën e ka ndaluar Allahu.

Po ç'është puna e atij i cili falënderon vetëm me gjuhë?

Është përgjigjur: - Kjo ngjason sikurse një njeri e vesh një rrobe, mirëpo ajo e mbulon vetëm një pjesë të trupit të tij, ndërsa pjesa tjetër i mbetet jashtë dhe nuk mund ta mbrojë trupin as nga të nxehitit, as nga dëbora, as nga shiu, e as nga të ftohtit.

Pra, falënderimi është i ndërlidhur me gjuhën, me zemrën dhe me gjymtyrët.

## FALËNDERIMI NË KUR'AN

Zoti i Lartmadhëruar “falënderimin” në Kur'an e ka përmendur në shumë vende. Ne do t'i përmendim disa prej tyre:

***“E ju (besimtarë), hani pra nga të mirat që ua dha All-llahu, të lejuara e të pastra, jini mirënjohës për dhuntitë e All-llahut, nëse jeni të sinqertë në adhurim vetëm ndaj Tij.”***

*(En-Nahl, 114)*

Ky është falënderimi për të mirat që na ka dhuruar Zoti.

Pastaj Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“Me kujtoni Mua, Ju kujtoj. Më falënderoni Mua, e mos u bëni pabesimtarë.”***

*(El-Bekare, 152)*

Ky është ajeti ku Zoti i Lartmadhëruar na tregon se çdo kujtim dhe falënderim ndaj Zotit, Ai na kujton dhe na falënderon.

Për falënderimin Zoti shpërblen dhe shton të mirat. Ne suretu Ali Imran Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“Dhe Zoti do t'i shpërblejë falënderuesit.”*** *(Ali Imran, 145)*

Ne ajët tjetër:

***“Dhe nëse falënderoni ju, do t'jua shtoj (të mirat) juve.”***

Zotin e Lartmadhëruar duhet ta falënderojmë për ajrin, për ujin, për ushqimin, për të mirat në trup, për gjithësinë, për gjithçka. Zoti i Lartmadhëruar për ujin thotë:

***“Sikur Ne të dëshirojmë, e bëjmë atë të njelmët, përse nuk falënderoni?”***

*(El-Vakia, 70)*

Zotin e Lartmadhëruar duhet ta falënderojmë që të fitojmë kënaqësinë e Tij në të kundërtën do ta fitojmë hidhërimin e Tij:

***“Nëse ju nuk besoni, All-llahu nuk është nevojtar për ju; megjithatë, Ai nuk është i kënaqur me mosbesimin e robërve të Vet, e nëse jeni mirënjohës ndaj Tij, Ai e pëlqen atë për ju. Ndërkaq, nuk do ta bartë asnjë mëkatar barrën e tjetrit. Pastaj, e ardhmja juaj është vetëm te Zoti juaj, e Ai do t'ju njoftojë me atë që keni vepruar. Vërtet, Ai e di shumë mirë se çka mbajnë zemrat.”***

*(El-Zumer, 7)*

## FALËNDERIMI NË SUNET

Pejgamberi s.a.v.s. ka qenë falënderues shembullor i njerëzimit. Ai e ka falënderuar Allahun, ka urdhëruar të falënderohet Allahu.

Prej haditheve të Muhamedit s.a.v.s. do të përmendim.

*“Kush nuk falënderon për të paktën, nuk falënderon për të shumtën. Kush nuk falënderon njerëzit, nuk falënderon Allahun. Të folurit për të mirat e Allahut është falënderim, të fshehurit e të mirave të Allahut është mosmirënjohje. Bashkësia është mëshirë, ndarja është dënim.”*

(Ahmedi)

## FALËNDERIMI PËR BEGATITË E ALLAHUT XH. SH.

Të mirat e Allahut nuk mund t'i numërojë askush.

Allahu xh.sh. na ka krijuar në formë të bukur.

Allahu xh.sh. na ka dhënë këmbë për të ecur, duar për të punuar dhe fituar.

Allahu xh.sh. e ka bërë gjuhën për të folur.

Allahu xh.sh. e ka bërë tokën shtrat për ne, për të jetuar.

Allahu xh.sh. e ka nënshtuar Diellin për të ngrohur dhe ndriçuar.

Allahu xh.sh. lëshon shiun për të sjellë ujë të freskët për pije dhe për të na furnizuar.

Allahu xh.sh. na ka dhënë ajër për të jetuar.

Allahu xh.sh. na ka bërë ditën për të punuar, ndërsa natën për të pushuar.

Për të gjitha këto Allahun duhet falënderuar.

## FALËNDERIMI I MUHAMEDIT S.A.V.S.

Transmeton Ebu Hurejre r.a. se Muhamedi s.a.v.s. falej deri sa edhe këmbët i dridheshin. Kur i kanë thënë: “O I Dërguar i Allahut, ti po vepron kështu, ndërsa Allahu për ty ka thënë: **“ty të janë falur mëkatet e mëhershme dhe i ke të falura edhe mëkatet e mëvonshme!?”** Muhamedi s.a.v.s. ka thënë: *“Po pse mos të jem rob falënderues.”*

Kur ka lindur Pejgamberi s.a.v.s. nëna e tij, Eminja, e ka dëgjuar një zë duke i thënë: “Emëroje Muhamed, emëroje Muhamed”. Kur këtë zë e dëgjon, atëherë e emëron birin e saj Muhamed. Mirëpo fjala Muhamed është në kohën e kaluar, ndërsa fjala Ahmed është për kohën e ardhshme. Për këtë arsye Isa a.s. u ka thënë Havarijunëve:

***“Dhe, kur Isai, biri i Merjemes tha: “O beni israilë, unë jam i dërguar i All-llahut te ju, jam vërtetues i Tevratit që ishte para meje dhe jam përgëzues për një të dërguar që do të vijë pas meje, emri i të cilit është Ahmed!” E kur ai u erdhi atyre me argumente të qarta, ata thanë: “Kjo është magji e hapët.” (Saf, 6)***

Pra, Isa a.s. ka thënë do të vjen një pejgamber, i cili do të jetë lavdërues dhe falënderues. Mirëpo, pasi që ka lindur Pejgamberi s.a.v.s. atëherë ai është i Lavdëruar dhe i Falënderuar deri në Ditën e Kijametit. Përpos kësaj, Muhamedi s.a.v.s. e ka lavdëruar, e ka falënderuar Allahun dhe na ka mësuar ne, se si ta lavdërojmë dhe ta falënderojmë Allahun.

## FALËNDERIMI I SULEJMANIT A.S.

Të gjithë Pejgamberët kanë qenë falënderues, mirëpo Kur`ani i ka përmendur disa prej tyre. Sulejmani a.s. ka qenë falënderues, të cilin Zoti i Lartmadhëruar e ka përmendur në mënyrë të veçantë. Sulejmani a.s. e ka ditur gjuhën e kafshëve, shpezëve dhe të insekteve. Një ditë, deri sa ishte në marshim me ushtrinë e tij, dëgjon një buburrec duke u thënë buburrecave të tjerë: “O ju buburreca, hyni nëpër vendbanimet e juaja, që të mos u shkel ju Sulejmani me ushtrinë e tij, duke mos ju vërejtur. Kur Sulejmani i dëgjoi e bëri një lutje: *“O Zoti im, më bën që të të falënderoj për të mirat e Tua, me të cilat më ke begatuar mua dhe prindërit e mi, e po ashtu më bën që të veproj punë të mira, të cilat të kënaqin ty, dhe me mëshirën tënde më vendos te robërit e Tu të mirë.”*

Pulëbardha e quajtur Hud-hud, një ditë vjen te Sulejmani a.s. dhe e lajmëron se është një popull në një vend të quajtur Sebe, të cilët e adhurojnë diellin dhe hënën në vend të Allahut. Sulejmani a.s. ua dërgon një letër dhe i thërret që ta adhurojnë vetëm Allahun. Pastaj Sulejmani a.s. i thotë atij, të cilit i është dhënë dituri, që t’ia sjellë frontin e mbretëreshës sa qel e mbyll sytë. Kur e sheh frontin e mbretëreshës menjëherë, ai pa hamendje e falënderon Allahun. Zoti i Lartmadhëruar e përshkruan thënien e tij në Kur`an:

***“Kjo është begati, të cilën ma ka dhënë Zoti im, që të më testojë se a jam falënderues apo jomirënjohës. Dhe kush falënderon, falënderon për veten e tij, e kush mohon, Allahu prapë është i pasur fisnik.”***



## LLUKMANI A.S

***“Ne i patëm dhënë Llukmanit mençuri të përsosur (e i thamë): Të falënderosh All-llahun, e kush falënderon, e mira e atij falënderimi i takon atij, e kush refuzon (edhe ai e ka për vete), në të vërtetë, All-llahu nuk ka nevojë (për falënderimin e tij) pse Ai vetë është i lavdishëm.”***

*(Llukman, 12)*

Llukmani ka qenë pejgamber, i dashur, i urtë. Ai e dallonte të drejtën ndaj të padrejtës, besimin ndaj pabesimit, falënderimin ndaj jofalënderimit.

Bazë e lidhjes së ngushtë të njeriut me Allahun është falënderimi.

## FALËNDERIMI I PRINDIT

Një njeri shkon te Pejgamberi s.a.v.s. dhe i thotë: “E kam bartur nënën time mbi kraharorin tim, në nxehtësi të madhe të shkretëtirës, një kohë të gjatë, sa që edhe këmbët më digjeshin nga nxehtësia e rërës së shkretëtirës. Andaj, o i Dërguar i Allahut, a e kam kryer falënderimin ndaj saj?”

Pejgamberi s.a.v.s. i thotë: “*Ndoshta mos ka qenë vetëm një falënderim i vogël, vetëm për një mundim prej mundimeve të lindjes sate.*”

Ai, i cili nuk i falënderon prindërit, nuk e ka falënderuar as Zotin. Zoti i Lartmadhëruar në Kur'an thotë:

***“Ne e kemi porositur njeriun që të sillet mirë me prindërit, se nena e tij e ka bartur atë me vështirësi pas vështirësie, dhe i ka dhënë gjithë vite, për këtë arsye më falëndero Mua dhe prindërit, sepse tek unë do ta keni kthimin.”***

## FALËNDERIMI DHE LARGIMI I THERËS

Një njeri, besimtar i mirë, kalonte pranë një rruge. Në mes të rrugës e sheh një therë. Ai menjëherë mendoi se ajo therë mund ta dëmtojë ndonjë kalimtar. Besimtari e do te mirën, për këtë arsye e mori theren dhe e largoi nga rruga. Për këtë vepër të mirë, të cilën e beri, e falënderoi Allahun e Lartmadhëruar. Allahu i Lartmadhëruar për këtë vepër të mirë e shpërbleu, duke ia falur mëkatet dhe duke e shpjer në xhenet. Për këtë ngjarje na ka treguar i dashuri ynë, Muhamedi s.a.v.s., i cili ka thënë:

*“Përderisa një njeri kalonte nëpër një rrugë, e sheh një therë në mes të rrugës dhe e largoi, e falënderoi Allahun. Kështu që Allahu ia fali mëkatet e tij.”*

Ky veprim është i mirë. Për këso vepra të mira na nxit feja jonë e pastër, dhe na urdhëron për largimin e sendeve nga rruga që të mos pësojnë njerëzit.

Muhamedi s.a.v.s. po ashtu ka thënë se largimi i mbeturinave nga rruga është sadaka.

## FALËNDERON PËR TË PAKTËN SHPËRBLEHESH SHUMË

Një varfanjak shkoi te Pejgamberi s.a.v.s. dhe i kërkoi lëmoshë. Muhamedi s.a.v.s. urdhëroi që t'i jepet atij një hurmë. Varfanjaku shikoi hurmën, e pa se është pak, prandaj refuzoi ta merrte dhe u largua.

Pas një kohe erdhi një lypës tjetër. Muhamedi s.a.v.s. urdhëroi që t'i jepet atij një hurmë. Ai e mori dhe u gëzua pa mase, dhe tha: E lavdëroj Allahun. Kjo është hurme e të Dërguarit të Allahut.

Pastaj i Dërguari i Allahut s.a.v.s. e thërret shërbëtorin dhe i thotë që të shkojë te gruaja e tij. Nëna e besimtarëve, Umi Selmete r.a., që t'ia jepte këtij lypësi 40 dërhëmët e tij, të cilat i kishte te ajo.

Ky njeri ishte falënderues për pak e u shpërblye me shumë dhe i Dërguari i Allahut s.a.v.s. ishte i kënaqur me të.

*(Bejhekiu)*

## QENI I URITUR

Pejgamberi s.a.v.s. vazhdimisht i mësonte shokët që të sillen mirë me njerëzit, që të sillen mirë me ambientin ku jetonin, që të sillen mirë edhe me kafshët. Një ditë ua tregon atyre këtë ngjarje:

*“Përderisa një njeri kalonte nëpër një rrugë, etet shumë. Pastaj e sheh një bunar të thellë, zbret në bunar dhe pi ujë, pastaj del nga aty. Kur del nga bunari sheh një qen, i cili gërvishte rërën e lagur nga etja. Ai mendoi në vete: “Ky qen është i etur ashtu siç isha unë më parë.” Zbret në bunar, e mbush këpucën e tij me ujë, pastaj e mban me gojën e tij, deri sa ngritet lart mbi bunar, dhe i jep qenit të pijë ujë. Për këtë të mirë, që e bëri ndaj qenit e falënderoi Allahun, kurse Allahu ia fali gabimet e tij.”*

Pastaj e pyesin të Dërguarin e Allahut s.a.v.s.: “A për çdo të mirë, që ua bëjmë kafshëve kemi shpërblim?!” Muhamedi s.a.v.s. iu përgjigj atyre:

*“Për çdo kafshë keni shpërblim.”*

## SEXHDE FALËNDERIMI

Besimtari bie ne sexhde kur falet, bie ne sexhde kur lexon në Kur'an ajetin e sexhdes. Ai po ashtu bie ne sexhde kur i ndodhe ndonjë e mirë apo i vjen ndonjë lajm i mirë dhe e falënderon Zotin për atë të mirë.

Një ditë Abdurrahman bin Aufi r.a. shkon në xhami. Aty e sheh se Pejgamberi s.a.v.s. ishte kthyer në drejtim të Kibles dhe kishte ra në sexhde. Abdurrahmani e pret deri sa ta ngrit ballin nga sexhdeja. Kaloi një kohë e gjatë, ndërsa Pejgamberi s.a.v.s. qëndronte në sexhde. Atëherë Abdurrahmani filloi të frikësohej se ndoshta Pejgamberi s.a.v.s. ka vdekur.

Shkoi dhe iu afrua shumë afër. Ne atë moment u ngrit i Dërguari i Allahut s.a.v.s. nga sexhdeja dhe u ul. Abdurrahmani r.a. u gëzua shumë dhe i tha: “O i Dërguari i Allahut aq shumë qëndrove në sexhde, sa që mendova mos ke vdekur!” Muhamedi s.a.v.s. i tregon:

*“Me erdhi Xhibrili s.a.v.s. dhe më tha: “Kush dërgon për ty salavate, Allahu i dërgon atij salavate; kush të përshëndet ty, Zoti do ta përshëndes atë. Për këtë arsye i bëra Zotit sexhde falënderimi.”*

## MOS U ANKO

Një njeri i varfër shkon te një dijetar dhe ankohet se është i varfër.

Dijetari i thotë: - A do të kishe dashur që t'i kishe 10.000 dërhëm, por të kishe qene i verbër, pa sy? Ai i thotë: - Jo!

Dijetari i thotë: - A do të kishe dashur që t'i kishe 10.000 dërhëm, e të kishe qenë pa veshë? Ai i thotë: - Jo!

Dijetari i thotë: - A do të kishe dashur që t'i kishe 10.000 dërhëm, e të kishe qenë pa duar? Ai i thotë: - Jo!

Dijetari i thotë: - A do të kishe dashur që t'i kishe 10.000 dërhëm, e të kishe qenë pa këmbë? Ai i thotë: - Jo!

Dijetari i thotë: - A do të kishe dashur që t'i kishe 10.000 dërhëm, e të kishe qenë pa mend? Ai i thotë: - Jo!

Atëherë dijetari i thotë: - A nuk po të vjen turp që të ankohesh te Allahu, kur ti ke begati në trup që vlejnë më shumë se 50.000 dërhëm?!

Atëherë njeriu shkoi duke e falënderuar Allahun për të gjitha të mirat që ia ka dhënë, dhe e harroi varfërinë e tij.

## USHQIMI DHE FALËNDERIMI

Zoti i Lartmadhëruar ka ngritur qiellin e lartë, e tokën e ka bërë të shtrirë, e zbret shiun, i ngjall bimët, i rrit kafshët. Të gjitha këto begati i ka krijuar për të mirën e njeriut.

Njeriu qëllimin kryesor të jetës së tij duhet ta këtë takimin me Allahun, ndërsa kjo nuk mund të arrihet vetëm se me dituri, punë dhe trup të shëndoshë, ndërsa trupi i shëndosh arrihet me ushqim të mirë dhe të pastër, kohë pas kohe dhe sipas nevojës.

Sikurse çdo gjë që ka rregullat e saja, ashtu edhe ushqimi e ka rregulloren e vet. Zoti i Lartmadhëruar në Kur'an thotë:

***“Hani prej të mirave që ju kemi furnizuar dhe falënderojeni Allahun.”***

Pra, kur të fillohet ushqimi fillohet me *“Bismil-lahirr-rrahmanirr-rrahim”*. (Në emër të Allahut, Bamirësit të përgjithshëm Mëshiruesit). Ndërsa, kur përfundohet bëhet falënderimi me *“Elhamdulilah”* (Falënderoj Allahun, i Cili na bëri të ushqehemi, të pimë ujë dhe na bëri musliman”).

## VENDI I SEBEIT

Ka qenë një vend i quajtur Sebe. Mbi atë vend buronte ujë dhe tubohej në mes dy kodrave, kështu që banorët e ngritën një pendë. Pastaj ujin e tubuar e shfrytëzonin për pije dhe ujitje të pemëve dhe perimeve. Pemët dhe perimet ishin aq shumë të mira, sa që nuk mund të përshkruhen. Kur rriteshin pemët dhe perimet, atyre nuk u binte asnjë krimb, asnjë mushkonjë, asnjë mizë, asgjë që t'i dëmtonte. Në livadhe nuk kishte asnjë akrep dhe asnjë gjarpër.

Gruaja e merrte torbën e vendoste mbi kokë dhe ecte, duke ecur pema i binte në të pa u lodhur fare.

Zoti i Lartmadhëruar thotë:

***“Populli Sebe pati një begati në vendbanimin e vet: kishin nga të dy anët kopshte, nga ana e djathtë (e luginës) dhe nga ana e majtë. Hani (u thamë) nga begatitë e Zotit tuaj dhe falënderonju Atij. Qytet i mirë dhe Zot mëkatfalës. Po ata i kthyen shpinën, e Ne e lëshuam kundër tyre rrjedhën e pendës dhe dy kopshtet e tyre i shndërroam në dy kopshte me fruta të idhët, drunj të thatë dhe diçka pak bari të egër. Atë dënim ua dhamë atyre për shkak se nuk besuan, e Ne nuk dënojmë, përveç mohuesit.”***

(Sebe, 15-17)

Pra, Zoti i Lartmadhëruar nuk ka kërkuar asgjë prej tyre vetëm se falënderimin. Mirëpo ai popull ushqehet dhe nuk e falënderonte Zotin, por ia kthyen shpinën Zotit. Për këtë arsye Zoti dërgoi një shi rrebesh, e përcjellë me frymë të fortë, dhe bahçet më të mira i shndërroi në bahçe me pemë të hidhëta, e këtë si dënim se nuk ishim falënderues.

Mosmirënjohësit dhe jofalënderuesit ndëshkohen me dënim të ashpër.

Pejgamberi s.a.v.s. na ka mësuar të bëjmë këtë lutje:

***“O Zoti im, më bën që të të përkujtoj e të të falënderoj, më bën që të jem adhurues i mirë ndaj Teje.”***

Falënderim i syve është që e mira të shihet, ndërsa e keqja jo.

Falënderimi i veshëve është që e mira të dëgjohet, ndërsa e keqja jo.

Falënderimi i duarve është që e mira të pranohet, ndërsa e keqja jo.

Falënderimi i barkut është të ushqyerit me ushqim të lejuar dhe hallall.

Falënderimi i këmbëve është të shkuarit në rrugë të drejtë dhe largimi nga rruga e keqe.

Ai, i cili falënderon me gjuhë, ndërsa me pjesët e tjera të trupit jo, atëherë ajo është sikur një njeri lakuriq, të cilin lakuriqësia nuk e mbron, as nga shiu, as nga bora, as nga të ftohtit dhe as nga të nxehtit.



## ÇKA PËRFITOMJË NGA KY LIBËR

Nga ky libër përfitojmë se:

- Durimi është i domosdoshëm në jetë për ti realizuar qëllimet;
- Durimtarët shkojnë në xhenet pa dhënë llogari;
- Durimi duhet të jetë që në tronditjen e parë;
- Besimtari nuk humb përderisa këshillon për të drejtën dhe për durim;
- Besimtari duhet të jetë falënderues ndaj Allahut për te mirat;
- Falënderimi ndaj Allahut i shton të mirat;
- Të mirat e Allahut janë të pakufishme;
- Mosmirënjohësit dhe jofalënderuesit ndëshkohen me dënim të ashpër.

## PËRFUNDIM

Të përkujtojmë ajetin: *“Vërtet durimtarët kanë për tu shpërblyer pa llogari.”*

Ndërsa përkujtimi është për ata që kanë zemër, përqendrojnë dëgjimin dhe dëshmojnë me sy të vërtetën. Ndoshta kjo çka është shkruar në këtë libër i bën dobi zemrës tënde fëmijë i dashur, e dëgjon veshi yt dhe dëshmon me tërë qenien tënde atë që është shkruar.

Ndoshta kjo çka është shkruar në këtë libër i bën dobi zemrës tënde fëmijë i dashur, e dëgjon veshi yt dhe dëshmon me tërë qenien tënde atë që është shkruar.